

Klasa: 1A, 1D środa, lekcja 8

Temat: Lampy elektroluminescencyjne LED

Historia świateł LED

Wielu może to zaskoczyć, ale pierwsze światła oparte na diodach pojawiły się latach dwudziestych ubiegłego stulecia. Pierwszą diodę **w roku 1927** stworzył bowiem **Rosjanin Oleg Losev**. Komercyjne światła w tej technologii zrobione zostały jednak dopiero w **latach sześćdziesiątych**. Jeśli chodzi o reflektory LED w samochodzie, to na takie ich zastosowanie poczekać było trzeba kolejnych kilka dekad. Za debiutancki tego typu reflektor odpowiada firma **Hella**, która pokazała go światu **w Barcelonie w roku 2005**. Rok później pierwsze światła LED trafiły do seryjnie produkowanych samochodów, a dokładniej **Lexusa LS 600h**.

Wcześniej, w **latach dziewięćdziesiątych** trzymano się **świateł halogenowych**. Przełom pojawił się w roku **1991**, kiedy to na rynek trafiły **ksenony**. Niestety, mimo iż wielu ekspertów przewidywało inaczej, to światło o **niebieskawym snopie** na lata pozostało na wyposażeniu jedynie modeli premium, na które zwykły Kowalski pozwolić sobie nie mógł. Sytuacja poprawiła się dopiero na początku obecnego wieku, kiedy ksenony trafiły do aut **segmentu B czy C**. W końcu przestały być synonimem luksusu i zaczęto poszukiwania bardziej innowacyjnych rozwiązań. Tak do samochodów trafiły reflektory LED.

Jak działają reflektory LED w samochodzie?

Zasada działania reflektorów LED początkowo była **podobna do ksenonów czy halogenów**. Reflektor taki świecił w określonym zakresie, a rzucany przez nie snop zmieniał się w zależności od wyboru odpowiednich świateł — **mijania lub drogowych**. Tak wąski zakres nie pasował jednak do technologii na miarę XXI wieku. Przełom nastąpił w roku **2012**, kiedy stworzono nowe reflektory LED w samochodzie, a dokładniej **światła aktywne**.

Cechą charakterystyczną tej technologii jest **brak stałego snopu światła**. Sterowniki reflektorów korzystają tu bowiem z informacji zbieranych z **czujników**, a w tym z systemu **noktowizyjnego czy nawigacyjnego**. Na podstawie tych informacji reflektory LED w samochodzie podejmują decyzję o **doświetleniu jezdni i jej otoczenia właściwym snopem światła**. Dla kierowcy to spora korzyść. Choćby dlatego, że poza terenem zabudowanym samochód może poruszać się cały czas na światłach drogowych. W przypadku pojawienia się pojazdu jadącego z naprzeciwka osłabiony zostaje fragment snopu, który może oślepić kierowcę.

Na tym zalety reflektorów LED się nie kończą. Ponadto te inteligentne światła drogowe **poszukują też pieszych idących niedoświetlonym poboczem**. Jeśli system noktowizyjny ich wykryje, układ automatycznie **osłabi snop światła**, aby ich nie oślepić, a jednocześnie wyśle sygnał świetlny informujący o tym, że zostali oni dostrzeżeni.

Ponadto dzięki **kooperacji z nawigacją satelitarną i znajomości terenu** do reflektorów docierają informacje, kiedy na trasie pojawią się **zakręty, ronda i inne przeszkody**. Jest to o tyle istotne, że wiąże się z koniecznością **intensywności snopu światła wysyłanego w konkretnym kierunku bocznym**.

Inne zalety świateł LED

Reflektory LED w samochodzie mają też wiele innych zalet. Uwagę zwrócić należy na snop rzucanego przez nie światła, a w zasadzie jego **kolor**. Wykorzystanie **elektroluminescencji** sprawiło, że snop generowany przez lampę ma **barwę zbliżoną do światła dziennego**. Jest to o tyle ważne, że pozwala lepiej odwzorować kształty, co przekłada się na **lepszą widoczność kierowcy**. Z kolei **tylne reflektory LED** w samochodzie **świecą mocniej i mają mniejsze opóźnienie**. Dzięki temu kierowca poruszający się za samochodem z takimi światłami **wcześniej dostrzeże wykonywane przez ten pojazd manewry**.

To wszystko przyczynia się do **poprawy bezpieczeństwa**. Według firmy Hella szybsze dostrzeżenie manewru wykonywanego przez samochód poprzedzający przy **prędkości 100 km/h** pozwala **zahamować go na dystansie o pięć metrów krótszym**.

Ponadto zastosowanie technologii diodowej **zmniejsza wielkość lamp**, przez co producenci mają znacznie większe pole do popisu w zakresie ich kształtu. Dzięki zwartej budowie i braku luźnych czy kruchych części mechanicznych są one też **odporne na uszkodzenia mechaniczne**, ale także **wilgoć i niską temperaturę**. W końcu są również **ekologiczne**, gdyż nie zawierają rtęci czy innych substancji niebezpiecznych dla środowiska.

Wady reflektorów LED

Światła LED mają mnóstwo zalet. Niemniej jednak nie są też pozbawione wad. Pośród nich wymienia się między innymi ich **żywność**. Czas świecenia w zależności od producentów wynosi **nie więcej niż 100 tysięcy godzin** i wydaje się, że jest to wynik jak najbardziej wystarczający. Dla porównania **żarówki halogenowe** służą bowiem kierowcom nie dłużej niż przez **tysiąc godzin**. Według producentów takich reflektorów ich żywotność równa jest więc **całemu okresowi eksploatacji samochodu**. W związku z tym są one w zasadzie **bezobsługowe**.

Wśród zalet LED-ów pojawia się informacja, iż są one **energooszczędne**. To prawda, ale **generują na tyle dużą ilość ciepła z tylnej strony lampy**, że trzeba je **odprowadzić**, wykorzystując do tego między innymi **wentylatory**. Do ich pracy niezbędny jest prąd, a więc **bilans energetyczny się wyrównuje**.

Nie wolno zapomnieć o ich **kosztach**. Wprawdzie reflektory LED w samochodzie są **trwałe, odporne na uszkodzenia mechaniczne i starczą na długie lata**, ale ewentualne **wypalenie jednej diody** sprawia, że **wymienić trzeba całe światło**. Jest to niezbędne, ponieważ bez tego samochód **nie spełnia warunków technicznych**, które dopuszczają auto do ruchu. To z kolei niesie ze sobą wysokie, bo sięgające **kilku tysięcy złotych wydatki**.

Reflektory LED w samochodzie bez homologacji

Niestety **nie można montować lamp diodowych w reflektorach**, które nie są **homologowane** do takiego źródła światła. Podobnie było w przypadku standardowych reflektorów, w których to w miejsce żarówek montowano **ksenony**. Wówczas po włożeniu lampy wyładowczej do zwykłego reflektora **światło zyskiwało inną geometrię** i inaczej rozkładało się na drodze niż te emitowane przez zwykłą żarówkę. **Światła jest wówczas za dużo i świeci ono też w kierunkach niepożądanych**, oślepiając innych uczestników ruchu. W czasie **deszczu, mgły czy opadów śniegu** poprzez **efekt białej ściany oślepiany jest nawet sam kierowca** pojazdu w takie światła wyposażonego.

W reflektorach nie można więc montować także lamp diodowych, choć wielu specjalistów od oświetlenia jest za tym, aby **zmienić prawo**. Wszystko ze względu na tak zwane **retrofity LED**, a więc kosztujące **kilkaset złotych zestawy pozwalające zastąpić standardowe żarówki diodami**. Te stają się coraz popularniejsze i zobaczyć można je w wielu starszych autach. Taka modyfikacja przekłada się na **dłuższą żywotność i lepsze doświetlenie drogi**. Ponadto światło nie rozkłada się tu, jak przy ksenonach i nie rozchodzi się na wszystkie strony, ale **świeci punktowo**. Pojawia się jednak **kontrowersja na temat ich chłodzenia**. LED-y nagrzewają się bowiem do tyłu i strumień powietrza ich nie ochłodzi. Ponadto przy takim montażu **ważne jest dobre wyregulowanie reflektorów**, o czym wielu kierowców zapomina.

Niestety nadal jest to zmiana **niezgodna z prawem**. Poruszając się samochodem z niewłaściwymi lampami, kierowca ryzykuje **mandatem w wysokości 500 zł, zatrzymaniem dowodu rejestracyjnego i utratą ochrony ubezpieczeniowej**. Zachodzi wówczas też konieczność **demontażu LED-ów i przeprowadzenia ponownego przeglądu**. Wątpliwe jest również, aby takiej modyfikacji nie zauważył diagnosta na przeglądzie technicznym, który zakończy się wówczas **wynikiem negatywnym**. Co poza tym może przyczynić się do braku zaliczenia badania? O tym przeczytacie w artykule pt. [“Najczęstsze przyczyny niezaliczenia badania technicznego”](#).

Dlatego retrofity LED przeznaczone są do użytku **poza drogami publicznymi**, na przykład podczas wyścigów na torach czy wypraw, kiedy montuje się je w samochodach terenowych. Możemy je również wykorzystać **wewnątrz pojazdów**, oświetlając nimi **kabinę, podłogę, bagażnik czy wszelkie schowki**.

Diody LED jako światła DRL

Istnieje jednak pewna furtka do stosowania diod LED w pełni legalnie. Pomaga w tym regulacja prawna, która od roku 2007 nakazuje **jazdę przez cały rok z włączonymi światłami mijania**. W warunkach normalnej przejrzystości od świtu do zmierzchu zastąpić można je jednak **światłami do jazdy dziennej DRL**, z ang. daytime running lights.

Zastosować można tu moduły LED montowane **na zewnątrz samochodu, na zderzaku bądź poniżej reflektorów**. Lampy emitują wówczas **jasne i białe światło**, dzięki czemu samochód jest **lepiej widoczny** dla innych uczestników ruchu drogowego. Takie rozwiązanie cieszy się dużą popularnością również ze względu na **oszczędności**. Poza tym jazda na światłach dziennych **wydłuża żywotność halogenów**. O czym wielu nie wie, taka inwestycja przekłada się też na **mniejsze zużycie paliwa**. W ogólnym rozrachunku zakup takich zewnętrznych modułów kierowcy **zwróci się już po roku**. Nie sposób pominąć też efektu wizualnego. Auto zyskuje wówczas na **designie i efektywności**.

Decydując się na taki krok, nie wolno zapomnieć o **prawidłowym montażu** owych zestawów, co regulują przepisy. Muszą one być **umieszczone względem siebie symetrycznie w odległości maksymalnie 40 cm od boku auta i na wysokości od 25 do 150 cm nad gruntem**. Odstęp pomiędzy lampami to natomiast **minimum 60 cm**. Ponadto światła takie muszą **załączać się automatycznie po przekręceniu kluczyka i wyłączać po uruchomieniu świateł pozycyjnych bądź mijania**. Nie wolno zapomnieć też o **homologacji**. Oznaczana jest ona znakami: **“E”** – świadczącym o dopuszczeniu do użycia w ruchu drogowym oraz **“RL”** – oznaczającym typ reflektora. Więcej o światłach DRL pisaliśmy w artykule Pt. [„Jak wybrać światła do jazdy dziennej?”](#)

Podsumowanie

Widać więc wyraźnie, że kierowcy, którzy nie dysponują samochodami z reflektorami LED z homologacją, nie mają wielkiego pola manewru, a wszystkie modyfikacje będą tu **nielegalne i grożą odpowiednimi sankcjami**. Jediną możliwością jest wówczas wykorzystanie właściwych **modułów LED jako świateł do jazdy dziennej**. Oczywiście większego problemu nie ma z tym, aby diody LED montować **wewnątrz pojazdu**. Wówczas będzie to dodatek nie tylko **praktyczny**, ale też **znakomity od strony wizualnej**.

Reflektory LED w samochodzie spotkać można coraz częściej i słusznie, bo **poprawiają one poziom bezpieczeństwa** na drodze. Jest to przodująca technologia na rynku motoryzacyjnym w zakresie oświetlenia, a więc warto odnieść się też do najczęściej spotykanych nazw takich świateł. Wygląda to następująco: Adaptive Lights AHS (**Lexus**), Pure LED (**Toyota**), Adaptive LED Headlights (**BMW**), Matrix-Beam LED (**Audi**), LED Basic/LED Mid/LED Top (**Volkswagen**), Full LED (**Seat i Skoda**), IntelliLux LED (**Opel**), Multibeam LED (**Mercedes**), Peugeot Full LED Technology (**Peugeot**), Full LED Pure Vision (**Renault**), Porsche Dynamic Light System Plus (**Porsche**), Active High-Beam Control/High-Beam Control (**Mazda**), Ford Dynamic LED (**Ford**).

Źródło informacji: <https://www.autobaza.pl/blog/reflektory-led-w-samochodzie/>

Pozdrawiam

Zygryd Kulig